

BIBLIOGRAFÍA

LINDBERG, H., 1932. *Inventa entomologica itineris Hispanici et Maroccani, quod a. 1926 fecerunt Harald et Håkan Lindberg. XIII. Hemiptera He-*

teroptera (excl. Capsidae et Hydrobotica). Soc. Sc., Comm. Biol., 3 (19): 1-53.

PÉRICART, J., 1972. *Hémiptères Anthocoridae, Cimicidae et Microphysidae de l'Ouest-Paléarctique. Faune de l'Europe et du Bassin Méditerranéen, 7. Masson & Cie. Éd., Paris.*

Ribes, J., 1988. *Loricula freyi* (Lindberg, 1932) (Heteroptera, Microphysidae), nueva cita para la fauna ibérica. *Misc. Zool.*, 12: 363-364.

(Rebut: 11 X 88)

Jordi Ribes, c/ València 123-125, 08011 Barcelona, Espanya.

HETERÓPTERS MÍRIDS DE LA MUNTANYA DE MONTSERRAT: ADDICIONS A UNA LLISTA PRÈVIA

M. GOULA

Al llarg dels anys 1980-1984, es varen desenvolupar diversos mostratges a la muntanya de Montserrat. Part dels resultats obtinguts varen exposar-se a GOULA (1984), on s'esmentaven 24 espècies. Amb aquest treball es vol ampliar aquell catàleg, irrepètible, per ara, degut als devastadors incendis de l'agost de 1986.

Les tres localitats d'on provenen els exemplars estudiats son: 1. Can Massana, 720 m. Vegetació: Fenassar típic, en transició cap a una brolla calcícola de romaní i bruc d'hivern; a les rodalies, pi blanc. 2. Antic monestir de Sta. Cecília, 700 m. Vegetació: alzinar litoral esclarissat, amb abundor d'arbusts de gran talla, tals com l'arboç. 3. Ermita de la Salut, Collbató, 470 m. Vegetació: herbassar en transició cap a la brolla, amb abundor de ginesta.

Subfamília Deraeocorinae Douglas & Scott, 1865

Deraeocoris (Knightocapsus) lutescens (Schilling, 1836)

Espècie difosa pel Mediterrani, gran part d'Europa i Orient proper, amb afinitat pels vegetals caducifolis. Té una sola generació anyal, i hiverna en estat adult. Molt comuna arreu, a la Península Ibèrica s'ha esmentat de Catalunya (CUNÍ MARTORELL, 1880, 1883, 1885, 1888, 1889, 1898; MARTORELL I PEÑA, 1879, BOLÍVAR & CHICOTE, 1879; WAGNER, 1960a; GOULA, 1986a, 1986b), Mallorca (MORAGUES, 1894; RIBES, 1965), Euskadi (BOLÍVAR & CHICOTE, 1879), Castella-Lleó (BOLIVAR & CHICOTE, 1879; CHAMPION & CHAPMAN 1903, 1905), Castella-La Manxa (DE SEABRA, 1930), Andalusia

(MEDINA, 1895; LINDBERG, 1934) i Portugal (DE SEABRA, 1926b, 1927, 1939; PAULINO DE OLIVEIRA, 1896). Material estudiat: 22 VII 1984, 1 ♂ *Quercus cerrioides*.

Subfamília Mirinae Hahn, 1833

Phytocoris (Ribautomiris) minor Kirschbaum, 1856

Espècie pròpia del Mediterrani occidental, que cap el nord pot atènyer el N de França i el Rin. Viu típicament sobre els pins, encara que també s'ha esmentat sobre l'alzina. A la Península Ibèrica hom l'ha trobat assenyalat de Catalunya (WAGNER, 1960a; RIBES, 1980, 1982), València (RIBES, 1980, 1982; RIBES & SAULEDA, 1979), Mallorca (GRAVESTAIN, 1978), Aragó (RIBES, 1980, 1982), Castella-La Manxa (CHICOTE, 1880) i Portugal (DE SEABRA, 1939). Material estudiat: L. 1, 1 IX 1982, 2 ♀, *Pinus halepensis*.

Phytocoris (Ktenocoris) vittiger Reuter, 1896
Entitat pròpia d'Espanya i el S. de França; els autors ja l'han indicada, dins l'àmbit ibèric, de Catalunya (WAGNER, 1960a; RIBES, 1980, 1981, 1982; ALONSO DE MEDINA, 1984), València (WAGNER, 1960a; RIBES & SAULEDA 1979), Aragó (RIBES, 1980, 1982) i Castella-Lleó (CHAMPION & CHAPMAN, 1905). Material estudiat: L. 3, 7 VII 1984, 2 ♂, 2 ♀.

Pantilius tunicatus (Fabricius, 1781)

Aquesta entitat, de grans proporcions, té preferència pels hostes caducifolis, la qual cosa concorda amb el seu origen nord- i centreuropeu; és bastant rara a la regió mediterrània. Amb anterioritat ja havia estat ressenyat de Catalunya (MARTORELL I PEÑA, 1879; CUNÍ MARTORELL, 1889; SÁNCHEZ, 1918-1920; RIBES, 1980, 1982; ALONSO DE MEDINA, 1984; GOULA, 1986b) i de Portugal (DE SEABRA, 1926b). Material estudiat: L. 3, 30 IX 1984, 1 ex. *Corylus avellana*.

Megacoelum beckeri (Fieber, 1870)

Espècie centreuropea, que apareix esporàdi-

cament a l'Europa septentrional i meridional. Viu sobre hostes molt diversos, possiblement donat a que el seu règim alimentari és zoòfag. A l'àrea ibèrica ja es coneixia de Catalunya (WAGNER, 1960a; RIBES, 1982; GOULA, 1986a, 1986b), Castella-Lleó (RIBES, 1978) i Castella-La Manxa (CHICOTE, 1880). Material estudiat: L. 1, 1 IX 1982, 1 ♂, *Pinus sylvestris*; L. 3, 22 VII 1984, 2 ♀.

Lygus rugulipennis Poppius, 1911

De distribució holopaleàrtica, és una espècie pròpia d'ambients ruderals, i a la Península Ibèrica es coneixia ja de Catalunya (WAGNER, 1960a; RIBES, 1981; ALONSO DE MEDINA, 1984; GOULA, 1986b), València (RIBES & SAULEDA, 1979) i Navarra (BIURRÚN & HERRERA, 1985). Material estudiat: L. 1, 30 IX 1981, 1 ♂.

Subfamília Halticinae Kirkaldy, 1902

Strongylocoris atrocoeruleus (Fieber, 1864)
Aquesta entitat, confosa sovint a la literatura amb *S. niger* (Herrich-Schäffer, 1835), s'ha via esmentat ja de Catalunya (MARTORELL I PEÑA, 1879; BOLÍVAR & CHICOTE, 1879; CUNÍ MARTORELL, 1888, 1898; WAGNER, 1960a; ALONSO DE MEDINA, 1984), Aragó (CHAMPION & CHAPMAN, 1902) i Andalusia (RIBES, 1967). Hom l'ha capturada sempre en mostrejar prop de terra. Material estudiat: L. 2, 15 VII 1981, 1 ♀; L. 3, 7 VII 1984, 1 ♀.

Subfamília Orthotylinae V. Duzee, 1916

Platycranus (Platycranus) erberi Fieber, 1870
Afí a les papilionàcies, especialment a la ginstea, aquesta espècie viu al Mediterrani septentrional. En l'àmbit ibèric s'ha trobada assenyalada de Catalunya (WAGNER, 1960a) i de Portugal (PAULINO DE OLIVEIRA, 1896; BOLÍVAR & CHICOTE, 1879; BOLÍVAR, 1897; DE SEABRA, 1926b, 1927, 1939). Material estudiat: L. 3, 7 VII 1984, 3 ♂, 1 ♀, *Spartium junceum*; 22 VII 1984, 3 ♂, 18 ♀, *S. junceum*.

Reuteria marqueti Puton, 1875

Segona citació específica d'aquesta entitat a l'àmbit ibèric (GOULA, 1986a, 1986b), s'acostuma a capturar sobre diversos caducifolis. Els adults no són mai gaire abundosos, i viuen només durant l'estiu. Material estudiat: L. 3, 22 VII 1984, 1 ♀, *Quercus cerrioides*.

Pachylops prasinus (Fieber, 1861)

Pròpia del Mediterrani occidental (les citacions britàniques i iranianes són dubtoses), aquesta espècie sembla que es troba lligada de manera estricta a *Daphne gnidium*. A l'àrea ibèrica, es coneixia de Catalunya (WAGNER, 1960a), València (WAGNER, 1960a), Castella-Lleó (CHICOTE, 1880; CHAMPION & CHAPMAN, 1903), Andalusia (CHICOTE, 1880, MEDINA, 1895; LINDBERG, 1934) i Portugal (PAULINO DE OLIVEIRA, 1896; DE SEABRA, 1926a, 1926b). Material estudiat: L. 3, 22 VII 1984, 5 ♀, *Daphne gnidium*.

Orthotylus (Neopachylops) virescens (Douglas & Scott, 1865)

Aquesta espècie és eurosiberiana (WAGNER, 1970-1975, creu que les citacions del N d'Àfrica i d'Àsia Menor corresponen a d'altres espècies del mateix subgènere), i en altres regions catalanes diferents de Montserrat, s'ha recollit sempre sobre *Cytisus scoparius*. A la Península Ibèrica hom l'havia assenyalat de Catalunya (CUNÍ MARTORELL, 1879, 1889; MARTORELL I PEÑA, 1879; SÁNCHEZ, 1918-1920; WAGNER 1960a; GOULA, 1986b), Mallorca (GRAVESTEIN, 1978), Navarra (BIURRÚN & HERRERA, 1985), Andalusia (CHICOTE, 1880) i Portugal (PAULINO DE OLIVEIRA, 1896; DE SEABRA, 1926b, 1939) Material estudiat: L. 3, 7 VII 1984, 1 ♀, *Genista scorpius*.

Subfamília Pilophorinae Hahn, 1826

Pilophorus cinnamopterus (Kirschbaum, 1856)

Entitat holàrtica que acostuma a viure sobre els pins. De l'àmbit ibèric s'havia assenyalat

de Catalunya (MARTORELL I PEÑA, 1879; BOLÍVAR & CHICOTE, 1879; CUNÍ MARTORELL, 1898), Aragó (CHAMPION & CHAPMAN, 1902), Castella-Lleó (CHAMPION & CHAPMAN, 1905) i Castella-La Manxa (CHAMPION & CHAPMAN, 1902). Material estudiat: L. 1, 1 IX 1982, 1 ♀, *Pinus halepensis*.

Subfamília Phylinae Douglas & Scott, 1865

Chlamydatus (Eurymerocoris) evanescens (Boheman, 1852)

Aquesta espècie s'estén per tot Europa, on és més rara a les regions meridionals. La seva planta hoste és *Sedum sp.* A la zona ibèrica ha estat ja indicada de Catalunya (WAGNER, 1960a; RIBES, 1980, 1982) i d'Aragó (RIBES, 1980, 1982). Material estudiat: 15 VII 1981, 1 ♀.

Psallus (Apocremnus) ancorifer (Fieber, 1858)

Espècie molt comuna, estesa per Europa central i meridional, i pel N d'Àfrica, que viu sobre nombrosos hostes segons figura a la bibliografia; s'ha trobat esmentada de Catalunya (MARTORELL I PEÑA, 1879; CUNÍ MARTORELL, 1880, 1888, 1898; BOLÍVAR & CHICOTE, 1879; WAGNER 1960a; GOULA, 1986b), València (WAGNER, 1960a), Mallorca (MORAGUES, 1894; RIBES, 1965), Aragó (BOLÍVAR & CHICOTE, 1879), Euskadi (SEEBOLD & SCHRAMM, 1899), Castella-La Manxa (CHICOTE, 1880), Andalusia (WAGNER, 1960b; RIBES, 1967) i Portugal (DE SEABRA, 1926b, 1927, 1939; PAULINO DE OLIVEIRA, 1896). Material estudiat: L. 3, 7 VII 1984, 2 ♂, 2 ♀.

Psallus (Psallus) varians varians (Herrich-Schaeffer, 1842)

Comuna, com l'anterior, i de distribució també europea; a la Península Ibèrica s'havia assenyalat de Catalunya (WAGNER, 1960a; GOULA, 1986a, 1986b), Castella-La Manxa (BOLÍVAR & CHICOTE, 1879), Andalusia (MEDINA, 1895) i Portugal (PAULINO DE OLIVEIRA, 1896). També s'havia recol·lectat al

Moncayo (CHAMPION & CHAPMAN, 1904).
Material estudiat: L. 3, 7 VII 1984, 1 ♀.

ABSTRACT

Miridae from the Mountain of Montserrat: additions to a previous list. – Several entomological expeditions were carried out between 1980 and 1984, in the Montserrat mountain (Catalonia, Spain). Fifteen species of Heteroptera Miridae are mentioned which, added to the results already published (Goula, 1984), enlarges the mirid catalogue of Montserrat to 39. *Reuteria marquetii* is the only remarkable citation, as the others are very common in the Iberian Peninsula.

Key words: Miridae, Faunistics, Iberian Peninsula, Catalonia.

BIBLIOGRAFIA

- ALONSO DE MEDINA, E., 1984. Sobre la entomofauna de la Sierra de Prades. Hemípteros, 1. *P. Dpto. Zool. Barcelona*, 9: 89-93.
- BIURRÚN, R. & HERRERA, L., 1985. Contribución al conocimiento de los Insectos Míridos de Navarra (Het., Miridae Hahn 1831). *Publ. Biol. Univ. Navarra*, Secc. Zool., 13: 1-63.
- BOLÍVAR, I., 1897. Notas bibliográficas acerca del Catalogue des Hémiptères de Portugal. *Ac. Soc. Esp. Hist. Nat.*, II ser., 6 (26): 72-74.
- BOLÍVAR, I. & CHICOTE C., 1879. Enumeración de los Hemípteros observados en España y Portugal. *An. Soc. Esp. Hist. Nat.*, 8: 147-186.
- CHAMPION, G.C. & CHAPMAN, T.A., 1902. An entomological excursion to Central Spain. *Trans. R. Ent. Soc. London*, 50: 115-129.
- 1903. An entomological excursion to Béjar, Central Spain. *Trans. R. Ent. Soc. London*, 51: 165-182.
- 1904. An entomological excursion to Moncayo, N. Spain. *Trans. R. Ent. Soc. London*, 52: 81-98.
- 1905. Another entomological excursion to Spain, with description of two new species by O.M. Reuter. *Trans. R. Ent. Soc. London*, 53: 37-54.
- CHICOTE, C., 1880. Adiciones a la enumeración de los hemípteros observados en España y Portugal. *An. Soc. Esp. Hist. Nat.*, 9: 185-203.
- CUNÍ MARTORELL, M., 1879. *Excursión entomológica y botánica a la montaña de Montserrat en Julio de 1878*. Imprenta Catalana.
- 1880. Excursión entomológica y botánica a San Miguel del Fay, Arbucias y Montseny. *An. Soc. Esp. Hist. Nat.*, 9: 221-441.
- 1883. Exploración entomológica y botánica por el término de la Garriga. *An. Soc. Esp. Hist. Nat.*, 12: 89-90.
- 1885. Excursión entomológica a varias localidades de la provincia de Gerona. *An. Soc. Esp. Hist. Nat.*, 14: 64-71.
- 1888. Insectos de los alrededores de Barcelona. *An. Soc. Esp. Hist. Nat.*, 17: 133-195.
- 1889. Vuit dies a Camprodon. Excursió entomològica y botànica. *Bull. Ass. Exc. Cat.*, 124-126 i 127-129: 1-43.
- 1898. Fauna entomológica de la Villa de Calella. *An. Soc. Esp. Hist. Nat.*, 26: 1-63.
- GOULA, M., 1984. Mírids de la muntanya de Montserrat (Het. Miridae). *III Ses. Ent. ICHN-SCL*, 117-122.
- 1986a. Miridae (Het.) de roures, alzines i faigs (Fagaceae) del Montseny. *Ses. Ent. ICHN-SCL*, 4: 165-172.
- 1986b. *Les plantes hostes d'alguns Miridae (Insecta, Heteroptera) al Montseny*. Jornada de recerca naturalista al Montseny. Diputació de Barcelona. Servei de Parcs Naturals. Barcelona.
- GRAVESTEIN, W.H., 1978. Hemiptera Heteroptera new to the Balears, in particular to the island of Mallorca. *Ent. Bericht.*, 38: 37-39.
- LINDBERG, H., 1934. Inventa entomologica itineris Hispanici et Maroccani, quoad a 1926 fecerunt Harald et Hakan Lindberg. 20. In Spanien gesammelte Miriden. *Soc. Sci. Fenn., Comm. Biol.*, 4 (12): 1-23.
- MARTORELL I PEÑA, M., 1879. *Catálogos sinonímicos de los insectos encontrados en Cataluña*. Est. Tip. Ramírez. Barcelona.
- MEDINA, M., 1895. Hemípteros de Andalucía existentes en el Museo de Historia Natural de la Universidad de Sevilla, clasificados por D. Ignacio Bolívar. *Ac. Soc. Esp. Hist. Nat.*, II ser., 4 (24): 67-75.
- MORAGUES, F., 1894. Insectos de Mallorca. *An. Soc. Esp. Hist. Nat.*, II ser. 3 (23): 73-87.
- PAULINO DE OLIVEIRA, M., 1896. Catalogue des Hémiptères du Portugal. *Ann. Sc. Nat.*, 2: 66-79; 3: 10.
- RIBES, J., 1965. Hemípteros de Mallorca. *P. Inst. Biol. Apl.*, 39: 71-95.
- 1967. Hemípteros de la zona de Algeciras (Cádiz), 1. *Misc. Zool.*, 2 (2): 41-46.
- 1978. Míridos interesantes de la provincia de Soria (Castilla) (Insecta, Heteroptera). *Misc. Zool.*, 4 (2): 51-75.
- 1980. Hemípters del nord de Catalunya nous o interessants per a la fauna ibèrica. *Misc. Zool.*, 6: 45-56.
- 1981. Heteròpters d'un biòtop halòfil relict de la Catalunya continental. *II Ses. Ent. ICHN/SCL*: 105-115.
- 1982. Hemípteros del norte de Cataluña nuevos o interesantes para la fauna ibérica. *Pirineos*, 117: 35-47.

- RIBES, J. & SAULEDA, N., 1979. Heterópteros de Alicante y zonas adyacentes. *Mediterránea*, 3: 123-158.
- SÁNCHEZ, A., 1918-1920. Catàleg dels Insectes del Museu pertanyents a l'ordre Hemiptera. *Junta Cien. Nat. Barcelona*: 225-258.
- SEABRA, A.F. DE, 1926a. Hémiptères Hétero-ptères de la province de "Tras os Montes". *Mem e Est. Mus. Zool. Univ. Coimbra*, ser. I, 2 (8): 1-39.
- 1926b. Revisao dos Hemípteros Heterópteros da fauna paleártica existentes no museu Zoológico da Universidade de Coimbra. *Mem. e Est. Mus, Zool. Univ. Coimbra*, ser. I, 2 (10): 7-219.
- 1927. Fauna entomológica dos montados alentejanos. *Mem. e Est. Mus. Zool. Univ. Coimbra*, 12: 7-23.
- 1930. Liste de quelques espèces d'Hétéroptères de l'"Escorial" appartenant au "Deutsches Entomolog. Museum". *Mem. e Est. Mus. Zool. Univ. Coimbra*, ser. I, 2 (23): 1-2.
- 1939. Contribução para a história da entomologia em Portugal. Catálogo das colecções entomológicas do Laboratório de Biologia Florestal em 1937. Direcção geral do serviços florestais e aquícolas. *Publicações*, 6 (2): 176-194.
- SEEBOLD, T. & SCHRAMM, G. 1899. Datos para el conocimiento de la fauna hemipterológica de España. Bilbao y alrededores. *Ac. Soc. Esp. Hist. Nat.*, 8 (28): 138-141.
- WAGNER, E., 1960a. Beitrag zur Heteropteren-Fauna Nordostspaniens. *Misc. Zool.*, 1 (3): 33-56.
- 1960b. Beitrag zur Heteropteren-Fauna der Sierra Nevada. *Misc. Zool.*, 1 (3): 61-75.
- 1970-1975. Die Miridae Hahn, 1831, des Mitteleerraumes und der Makaronesischen Inseln (Hem., Het.). *Ent. Abhandl.*, suppl. 37: 1-484; 39: 1-421; 40: 1-483.
- Goula, M., 1988. Heterópters mírids de la muntanya de Montserrat: addicions a una llista prèvia. *Misc. Zool.*, 12: 364-368.

(Rebut: 8 VI 88)

Marta Goula, Dept. de Biologia Animal (Sec. Artròpodes), Fac. de Biologia, Diagonal 645, 08028 Barcelona, Espanya.

ALISINS DE LA VALL D'ARAN (HYMENOPTERA, BRACONIDAE)

J. TORMOS, S. F. GAYUBO & J. D. ASÍS

La Vall d'Aràn, amb una extensió de 620 Km², presenta unes característiques molt diferents a les de la resta del territori de la vessant mediterrània. Un major grau d'humitat i més baixes temperatures condicionen un paisatge vegetal típicament atlàntic.

Així mateix l'abundor de prats naturals i d'altres zones lacustres, fan que l'estudi de l'entomofauna de la zona pugui ser de gran interès.

En aquest treball s'estudia la seva fauna braconològica, concretament la subfamília dels alisins, parasitoides de multitud de dípters

perjudicials per a l'agricultura i en potència causants de plagues.

La captura d'exemplars ha estat realitzada, durant l'agost de 1987. Les mostres es varen dur a terme en les tres circumscripcions (terçons) de la vall: Cap d'Aran (amb material d'Arties i Tredòs), Mig Aran (material de Gausac i Viella) i Baix Aran (material de Bordes, Bossost i Lès).

Durant el mostreig es va compaginar tant la captura mitjançant manegament, amb la cria en el laboratori d'hostes de dacnúsins (dípters agromítics). Com que els agromí-